

Diskriminácia

Miroslav Prokop VI.OA

Čo je to diskriminácia?

- Je to **konanie**, kedy sa s druhou osobou **zaobchádza nespravodlivo**, bez objektívneho dôvodu, jednoducho len pre to, kým je.
- Voči danej osobe sa uplatňujú negatívne postoje, predsudky a **stereotypné predpoklady** založené na určitých osobných charakteristikách, ako je napr. **sexuálna orientácia, rasa, etnicita, náboženstvo alebo viera, pohlavie, jazyk, zdravotné postihnutie, vek** alebo iné postavenie.
- Diskriminácia môže nadobúdať rôzne formy a môže sa vyskytovať v rôznych oblastiach života.
- Diskriminácia vedie do vylučovania a odmietania ľudí, ale aj do popierania ich práv.
- Diskriminácia je **protiprávna** nakoľko existuje tzv. „antidiskriminačný zákon“.

Druhy diskriminácie:

- **Priama** diskriminácia - dochádza k nej ak sú určitej osobe odopierané jej práva, alebo keď sa s ňou zaobchádza bez objektívnej príčiny menej priaznivo ako s inou osobou, len z dôvodu jej osobných charakteristík, alebo pre to kým a čím sú.
- **Nepriama** diskriminácia - dochádza k nej vtedy, ak **sa so všetkými osobami zaobchádza rovnako**, no v konečnom účinku má takýto postup na niektorú ich skupinu **nepriaznivejšie dopady**. Napr. - uchádzač o prácu musí ovládať úradný alebo štátny jazyk na úrovni materinského jazyka. --> používatelia menšinových jazykov sú tým pádom v nevýhode. Alebo ak sa požaduje predpísaná telesná výška. --> môže to znevýhodňovať ženy. **No v praxi je veľmi ťažké rozlíšiť nepriamu diskrimináciu a povolené rozdielne zaobchádzanie.**
- **Individuálna** diskriminácia - jednotlivec môže byť diskriminovaný jednotlivcom alebo celou skupinou, v ktorej vieme identifikovať jej jednotlivých členov.
- **Skupinová** diskriminácia - je realizovaná celou skupinou ľudí prostredníctvom pár reprezentantov, ktorých skupina uznáva alebo schvaľuje ich činnosť pričom diskriminujú inú skupinu ľudí.

Formy diskriminácie:

- **Ponižovanie a obťažovanie** - môže sa prejavovať otvoreným nepriateľstvom, rasizmom alebo určitými narážkami a „nevinnými“ poznámkami. **Zasahuje do dôstojnosti inej osoby.**
- **Šikana**

- **Nežiadúce zaobchádzanie** - na rôzne skupiny sú kladené rôzne požiadavky.
- **Neoprávnený postih (viktimizácia)** - keď s vami niekto (zamestnávateľ, poskytovateľ služby atď.) zaobchádza nespravodlivo alebo neprimerane v reakcii na to, že ste sa sťažovali na diskrimináciu, alebo ste tak urobili v mene druhej osoby.
- Predsudky či nenávisťný postoj k danej skupine však môžu mať aj agresívnejší charakter a môže dôjsť až k **fyzickému násiliu**, ktoré často vyústi k ťažkému ublíženiu na zdraví či smrti.

Oblasti, kde sa najčastejšie stretávame s diskrimináciou:

- **Na pracovisku** - V tomto prípade sa jedná o nevhodné správanie ku človeku, kvôli jeho vlastnostiam, ktoré nesúvisia s daným zamestnaním. Najčastejšie diskriminovanou skupinou sú hlavne ženy, ďalej príslušníci etnických menšín, staršie osoby a zdravotne postihnuté osoby.
- **Zakázané otázky** - otázky, ktoré sa týkajú súkromia a teda nesúvisia s danou pracovnou pozíciou. Zo zákona by sa zamestnávateľ tieto otázky pýtať a tým pádom na ne nemusí odpovedať.
- **V zdravotníctve** - napr. Osoby so zdravotným postihnutím, ktorým nechce poisťovňa uhradiť určité typy zákrokov pre nevyliečiteľne chorých ľudí.
- **V školstve** - najčastejšie diskriminácia ľudí patriacich do etnických menšín. Často vo forme šikany od spolužiakov alebo dokonca aj od samotného pedagóga. Niekedy môže byť v škole prítomná aj diskriminácia na základe pohlavia, kedy je v škole venovaná väčšia pozornosť chlapcom ako dievčatám. Takisto pomerne často sú šikanované aj deti, ktoré hlavne počas puberty zistia, že je pre nich atraktívnejšie rovnaké pohlavie, ako to opačné.

Čo môžem robiť proti diskriminácii?

Právne:

- Podať sťažnosť na danú osobu/zamestnávateľa.
- Podnet na ústavný súd.
- Priestupkové konanie.
- Žaloba na ochranu osobnosti.
- Podať sťažnosť na Európsky súd pre ľudské práva --> Avšak, je to možné len v prípade, pokiaľ v rámci diskriminácie boli porušené práva obsiahnuté v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ako je napríklad právo na život, právo na slobodu a bezpečnosť, právo na slobodu myslenia, prejavu, svedomia a náboženstva a ďalšie).

Psychologická pomoc:

- Ak Vám ale daný človek spôsobil ujmu na vašom duševnom zdraví, je dobré obrátiť sa na psychológa či psychoterapeuta.

Môj osobný pohľad:

- Podľa môjho názoru je dôležité rozprávať o tom, aký veľký to je problém a aké dopady môže mať diskriminácia na človeka. Či už ide o dôstojnosť a dobré meno diskriminovanej osoby, no hlavne o jej mentálne zdravie, na ktoré môže mať diskriminácia veľmi zlý dopad. Aj keď je veľmi ťažké bojovať proti diskriminácii a človeka, ktorý tak koná nezmeníte, stále sa môžete zastať osoby, s ktorou nie je zaobchádzané férové. Teda nevzdávajte sa a nesnažte sa tento problém upratať pod koberec.

Zdroje z ktorých som čerpal informácie:

<https://www.paneurouni.com/blog/nielen-rasova-ale-aj-rodova-ci-ina-diskriminacia-je-sucastou-nasich-zivotov-ake-ma-diskriminacia-formy-a-prejavu/>

<https://www.humanrightsguide.sk/oblasti/diskriminacia/co-je-diskriminacia>

<https://stressfix.sk/diskriminacia/>